

REHBERLİK HİZMETLERİ PROGRAM HAZIRLAMA KİTAPÇIĞI

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

2018

ANKARA, 2018

İÇİNDEKİLER

İLETİŞİM BİLGİLERİ.....	4
2018-2019 REHBERLİK HİZMETLERİ ÇALIŞMA TAKVİMİ	5
BÖLÜM 1. TANIMLAR.....	6
1.1. HEDEFLER.....	6
1.2. REHBERLİK HİZMETLERİ SUNUM SİSTEMİ	6
1.2.1. ÖNLEYİCİ VE GELİŞİMSEL HİZMETLER.....	6
1.2.1.1. (ÖS) Sınıf Rehberlik Programı:	6
1.2.1.2. (ÖOB) Bireyi Tanıma Çalışmaları:	6
1.2.1.3. (ÖOV) Bilgi Verme Çalışmaları:	7
1.2.1.4. (ÖOY) Yönelme ve İzleme:	7
1.2.2. İYİLEŞTİRİCİ HİZMETLER.....	8
1.2.2.1. (İB) Bireysel Psikolojik Danışma:	8
1.2.2.2. (İG) Grupla Psikolojik Danışma:	8
1.2.2.3. (İP) Psiko-sosyal Müdahale:	8
1.2.2.4. (İS) Sevk (Yönlendirme):	8
1.2.3. DESTEK HİZMETLER.....	8
1.2.3.1. (DM) Müşavirlik:	9
1.2.3.2. (DP) Program Yönetimi, Araştırma, Proje:	9
1.2.3.3. (Dİ) İşbirliği:	9
1.2.3.4. (DG) Mesleki Gelişim:	9
1.3. FAALİYET TÜRLERİ.....	9
BÖLÜM 2 REHBERLİK PROGRAMI HAZIRLAMA	11
2.1. REHBERLİK HİZMETLERİ İL DANIŞMA KOMİSYONUNUN ÇALIŞMA ESASLARI NELERDİR?.....	11
2.2. REHBERLİK PROGRAMI HAZIRLAMA ESASLARI (YILLIK).....	11
2.3. REHBERLİK PROGRAMI FORMATI (EK-4) UNSURLARI	13
2.4. SINIF REHBERLİK PROGRAMI HAZIRLAMA.....	13
KAYNAKÇA.....	14
EKLER.....	15

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Telefon 0 (312) 413 37 55

Belgegeçer 0 (312) 213 13 56

İnternet Adresi <http://orgm.meb.gov.tr>

E-posta oyer_ram@meb.gov.tr

KISALTMALAR

Bakanlık:	Milli Eğitim Bakanlığı
MEM	Milli Eğitim Müdürlüğü
RAM:	Rehberlik ve Araştırma Merkezi

2018-2019 REHBERLİK HİZMETLERİ ÇALIŞMA TAKVİMİ

İŞLEM	SORUMLU BİRİM	TARİH
Bakanlık tarafından genel hedeflerin resmi yazı ile duyurulması	Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü	31.08.2018 03.09.2018
Rehberlik hizmetleri il danışma komisyonları tarafından belirlenen yerel hedeflerin resmi yazı ile duyurulması	Rehberlik Hizmetleri İl Danışma Komisyonları	03.09.2018- 17.09.2018
Rehberlik programlarının hazırlanması ve resmi yazıyla RAM'A gönderilmesi	Eğitim kurumu müdürlükleri	17.09.2018- 17.10.2018
Bir sonraki eğitim-öğretim yılı için öğrenci, öğretmen ve velilerin rehberlik hizmetleri ihtiyaçlarının belirlenmesi (RİBA uygulamaları)	Eğitim kurumu müdürlükleri	02.05.2019- 31.05.2019

BÖLÜM 1. TANIMLAR

1.1. HEDEFLER

Genel Hedef: Bakanlık tarafından, her eğitim-öğretim yılı için rehberlik hizmetlerine ilişkin öncelikli ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenen ve eğitim kurumlarının rehberlik programında yer vermekle yükümlü olduğu çalışmalardır. Her eğitim öğretim yılı için iki genel hedef belirlenir.

Genel hedef çalışmalarının öğrenci, öğretmen ve veli olmak üzere her üç paydaşa yönelik planlanması esastır.

Yerel Hedef: Rehberlik hizmetleri il danışma komisyonları her eğitim öğretim yılı için Bakanlığın belirlediği hedeflerden farklı iki yerel hedef belirler. Yerel hedefler rehberlik ihtiyaç analizlerine göre belirlenen ve eğitim kurumlarının rehberlik programında yer vermekle yükümlü olduğu çalışmalardır.

Yerel hedef çalışmalarının öğrenci, öğretmen ve veli olmak üzere her üç paydaşa yönelik planlanması esastır.

Özel Hedef: Eğitim kurumları, her eğitim öğretim yılı için Bakanlığın belirlediği genel ve il danışma komisyonlarının belirlediği yerel hedeflerden farklı iki özel hedef belirler. Özel hedefler, rehberlik ihtiyaç analizi doğrultusunda öğrencilerin öncelikli rehberlik ihtiyacı olarak belirlenen ve eğitim kurumlarının rehberlik programında yer vermekle yükümlü olduğu çalışmalardır.

Özel hedef çalışmalarının öğrenci, öğretmen ve veli olmak üzere her üç paydaşa yönelik planlanması esastır.

1.2. REHBERLİK HİZMETLERİ SUNUM SİSTEMİ

MEB bünyesinde verilen rehberlik hizmetlerinin çerçevesini oluşturmaktadır. Kapsamlı gelişimsel rehberlik modeli kapsamında oluşturulmuştur. Sunum sistemine göre eğitim kurumlarında rehberlik hizmetleri üç kategoride verilmektedir: Önleyici ve gelişimsel hizmetler, iyileştirici hizmetler ve destek hizmetler.

1.2.1. ÖNLEYİCİ VE GELİŞİMSEL HİZMETLER

1.2.1.1. (ÖS) Sınıf Rehberlik Programı: Öğrencilerin kişisel-sosyal, eğitsel ve mesleki gelişim alanlarına yönelik olarak belirlenmiş kazanımların sınıflarda grup etkinlikleri yolu ile öğrencilere sistemli bir şekilde sunulmasını amaçlayan programlardır.

1.2.1.2. (ÖOB) Bireyi Tanıma Çalışmaları: Bireylerin kendini keşfetmesini ve gerçekçi kararlar almasını sağlamak amacıyla rehberlik öğretmeni, sınıf rehber öğretmeni ve diğer

öğretmenler tarafından sunulan öğrencilerin kişilik özellikleri, sosyoekonomik koşulları, aile özellikleri, çevreyle ilişkileri, psikolojik uyumu, sağlık durumu, ilgi ve yetenekleri, sahip olduğu değerler, akademik başarısı gibi durumlar hakkında test ve test dışı teknikler yoluyla bilgi toplanması ve elde edilen bilginin kişiyle paylaşılmasını içeren bütünleştirilmiş çalışmalardır.

1.2.1.3. (ÖOV) Bilgi Verme Çalışmaları: Öğrencilerin kişisel-sosyal, eğitsel ve mesleki gelişim alanlarında ihtiyaç duydukları bilgilerin bireysel görüşme; küçük grup çalışmaları; psiko-eğitsel programların uygulanması, seminer, gezi, atölye çalışması, konferans, panel gibi büyük grup çalışmaları ve pano, broşür, okul internet sayfası vb. yayın hazırlama yolları ile sunulmasıdır.

Bilgi verme çalışmaları üç alanda sunulmaktadır;

(ÖOVK) Kişisel Sosyal Rehberlik: Sosyal duygusal beceriler, kendini tanıma ve anlama, gelişim dönemi ve görevleri, kendine karşı olumlu tutum, özerk kimlik gelişimi, duyu düzenleme, ihmal ve istismardan korunma ve bağımlılıkla mücadele gibi konularda öğrencilere bireysel görüşme, küçük grup, psikoeğitsel grup ve büyük grup çalışmaları yolu ile sunulan bilgi verme çalışmalarıdır.

(ÖOVE) Eğitsel Rehberlik: Okula ve çevreye uyum sağlama, öğrenmeyi öğrenme, verimli ders çalışma becerileri kazanma, eğitimiyle ilgili karar verme süreçleri, başarıyı engelleyen etmenler, devamsızlık nedenleri, kişiye özgü öğrenme stilleri, üst öğrenim kurumları ile eğitim ve meslek yaşamı arasında bağlantı kurma gibi konularda öğrencilere bireysel görüşme, küçük grup, psikoeğitsel grup ve büyük grup çalışmaları yolu ile sunulan bilgi verme çalışmalarıdır.

(ÖOVM) Mesleki Rehberlik: Meslekleri tanıma, ilgi, yetenek ve değerlerini tanıma, kişisel nitelikleri ile meslekler/işler arasındaki ilişkileri anlama, iş yaşamı ve çalışmaya ilişkin olumlu tutum geliştirme, mesleğe hazırlanma konularında öğrencilere bireysel görüşme, küçük grup ve büyük grup çalışmaları yolu ile sunulan bilgi verme çalışmalarıdır.

1.2.1.4. (ÖOY) Yönelme ve İzleme: Öğrencinin kendine uygun olan eğitim kurumuna, alana, dala, staja, işe, mesleğe, okul içi ya da dışı sosyal ve kültürel etkinliklere yönelmesine yardım eden rehberlik hizmetleridir. Yönelme hizmeti sunulacak konuda daha önceden öğrenciye bireyi tanıma çalışması ve bilgi verme çalışması yapılması esastır.

İzleme çalışmaları; sunulan rehberlik hizmetlerinin etkililiğini ortaya koymak ve öğrencinin gelişimini izlemek için yürütülen çalışmalardır.

1.2.2. İYİLEŞTİRİCİ HİZMETLER

1.2.2.1. (İB) Bireysel Psikolojik Danışma: Öğrenci ile psikolojik danışma ve rehberlik alanında eğitim almış rehberlik öğretmeni arasında öğrencinin kişisel-sosyal ilişkilerini iyileştirme; başa çıkma yeterliliği ile sosyal etkililiğini artırma; karar verme süreçlerini öğrenme; kapasitesini güçlendirme, kendini keşfetme süreçlerini içeren; duygusal, düşünsel, davranışsal olarak iyileştirici ve geliştirici bir ilişkinin kurulduğu bireysel yardım hizmetidir.

1.2.2.2. (İG) Grupla Psikolojik Danışma: Belirli bir süreç içerisinde gerçekleşen, kendini tanıma, güçlü ve zayıf yönlerini fark etme, sosyal becerilerini geliştirme, başa çıkma, karar verme ve problem çözme becerilerini geliştirme gibi amaçlar çerçevesinde bir araya gelmiş 8-15 arası öğrenciyle, psikolojik danışma ve rehberlik alanında yetişmiş ve grup dinamiklerini yönetme yeterliliğine sahip rehberlik öğretmeni liderliğinde, etkileşime açık bir şekilde grup üyelerinden de destek almayı içeren danışma hizmetidir.

1.2.2.3. (İP) Psiko-sosyal Müdahale: Doğal afetler ile kaza, ihmal, istismar, intihar, şiddet, savaş ve göç gibi zorlu yaşam olaylarında sunulan psikolojik ve sosyal destek hizmetleridir.

(İPbB) Bildirim Yükümlülüğü: Cinsel, duygusal ya da fiziksel açıdan ihmal ve istismar edilen; eğitim, ekonomik ya da sağlık yönünden ihmal edilen; madde kullanan/bulunduran/satan öğrencilere yardım sunmak amacı ile yetkili kişi ya da kurumlara yapılan bildirim işlemidir.

(İPbT) Koruyucu ve Destekleyici Tedbir: Öğrencilerin bedensel ve ruhsal olarak korunmalarını desteklemek amacıyla mahkeme tarafından alınan danışmanlık ve eğitim tedbir kararı doğrultusunda yapılan çalışmalardır.

(İPbİ) İntihar: İntihar girişiminde bulunan öğrenciye ve çevresine; intihar eden öğrencinin arkadaşlarına ve çevresine ya da yönelik sunulan psikososyal müdahale hizmetleridir.

1.2.2.4. (İS) Sevk (Yönlendirme): Bireyin, rehberlik hizmetlerinin müdahale alanı ya da rehberlik öğretmenin mesleki yeterlikleri dışında kalan bir uzmanlık alanında yardıma ihtiyaç duyması durumunda daha yetkin yardım alabileceği düşünülen uzman kişi/kurum/kuruluşlara yönlendirilmesidir.

1.2.3. DESTEK HİZMETLERİ

Dolaylı yoldan öğrencinin kişisel, sosyal, eğitsel ve mesleki gelişimini destekleyen rehberlik hizmetleridir.

1.2.3.1. (DM) Müşavirlik: Öğrencinin kişisel-sosyal, eğitsel ve mesleki gelişimine ilişkin olarak rehberlik öğretmeni tarafından veli, öğretmen ve yöneticilere sunulan önleyici ya da iyileştirici nitelikteki destek çalışmalarınıdır. Söz konusu işlemler için “(DM) Müşavirlik” açılır pencere seçeneği kullanılır.

(DMV) Veliye Yönelik: Öğrencinin gelişimini desteklemek amacıyla veli görüşmesi, aile eğitimi (kurs), ziyaret/gezi (ev ziyareti) vb. şeklinde rehberlik öğretmeni tarafından sunulan müşavirlik hizmetleridir.

(DMÖ) Öğretmene Yönelik: Rehberlik öğretmeni ve öğretmenin, öğrenciye ilişkin konularda uzmanlık bilgisi dahilinde karşılıklı ve profesyonel bilgi alışverişinde bulunmasını ve öğretmen eğitimlerini kapsayan müşavirlik hizmetleridir.

1.2.3.2. (DP) Program Yönetimi, Araştırma, Proje: Rehberlik öğretmenleri ve diğer paydaşlar ile birlikte öğrenci rehberlik ihtiyaçlarının araştırılması ve buna yönelik önleyici ve müdahale edici bireysel/grup rehberlik çalışmalarının sınıf ve okul boyutunda planlanması ve sürdürülmesi çalışmalarınıdır.

1.2.3.3. (Dİ) İşbirliği: Rehberlik hizmetleri kapsamında, öğrencilerin gelişimsel ihtiyaç ya da sorunlarına yönelik olarak ortak bir amaç ve sorumluluk çerçevesinde rehberlik öğretmenin veli, öğretmen, idareci, kurum dışı diğer kişiler ve diğer kurumlar birlikte yürüttüğü çalışmalarıdır.

(DİT) Toplantılar: Rehberlik öğretmenin; doğal üyesi olduğu veya okul/kurum yönetimi tarafından görevlendirildiği kurul ve komisyonlarda, rehberlik ve araştırma merkezlerinde meslektaşlarıyla bir araya gelerek işbirliğinde bulunduğu çalışmalarıdır.

(DİF) Faaliyetler: Rehberlik öğretmenin doğrudan görevi olmadığı halde görevli olduğu okul ya da kurumda öğrenci gelişimine katkı sağlamak amacıyla katkı sağladığı çalışmalarıdır.

1.2.3.4. (DG) Mesleki Gelişim: Rehberlik öğretmenin, mesleki yeterliliğini artırmak, daha nitelikli bir hizmet sunmak, rehberlik programını daha etkili kılmak için katıldığı eğitimlerdir.

İzleme Değerlendirme: Devam eden ya da tamamlanmış rehberlik hizmetlerinin etkililiğinin belirlenerek sunulan hizmetlerin tekrar yapılandırılmasında ya da yeni rehberlik programı tasarlanmasında kullanılmak üzere yapılan çalışmalarıdır.

1.3. FAALİYET TÜRLERİ

Rehberlik hizmetleri sunum sisteminde yer alan grup çalışmaları aşağıdaki faaliyet türlerinde gerçekleştirilir:

Seminer: Bir konudaki uzman kişi tarafından ön hazırlık yapılarak grubun ihtiyacı doğrultusunda yapılan bilgi verici nitelikteki sunum çalışmalarıdır. Sınıf ortamında veya çok amaçlı salonlarda sunuş yoluyla yapılan bilgilendirme çalışmaları bu kapsamda değerlendirilir. Örneğin öğrencileri verimli ders çalışma yöntemleri hakkında yansı cihazı kullanarak bilgilendirme.

Kurs: Belirli bir konuda birtakım bilgi, beceri ve davranışlar kazandırmak amacıyla düzenlenen ve kısa süreli derslere dayanan ve sonunda başarının değerlendirildiği eğitim etkinliğidir.

Konferans: Bilimsel, eğitsel, toplumsal konularda uzmanlar tarafından açıklama yapmak, bilgi vermek amacıyla gerçekleştirilen konuşma türüdür. Öncesinde konu ile ilgili konferans verilecek grup bilgilendirilir.

Panel: Toplumsal bir konunun bu konu ile ilgili uzman kişilerce samimi bir havada tartışılmasıdır. Konu ile ilgili farklı görüşler derinlemesine incelenir.

Yayın Hazırlama: Pano, broşür, okul internet sayfası gibi yollar ile bilgi sunmayı amaçlayan çalışmalardır.

Psiko-eğitsel Grup: Önleyici ve eğitsel nitelikte, beceri kazandırmayı amaçlayan, sürecin ve hedef davranışların yapılandırıldığı psiko-eğitsel programların uygulandığı gruplardır. Örnek olarak Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Programı, 0-18 Yaş Aile Eğitim Programı verilebilir.

Sınıf Rehberliği: Bireyin kendini ve çevresi tanınmasına yardım edilmesi amacıyla belirli bir program aracılığı ile sunulan, sınıf rehber öğretmeni ve rehberlik öğretmenleri tarafından yürütülen hizmetlerdir. Örnek olarak İlköğretim Sınıf Rehberlik Programı Etkinlik Örnekleri'nde yer alan veya başka basılı kaynaklardan edinilen sınıf rehberlik etkinlikleri verilebilir.

Bireyi Tanıma Teknikleri: Bireyi tanıma bireyin kendi ilgi, yetenek, değer, tutum ve kişilik özelliklerini keşfetmesini ve gerçekçi kararlar almasını sağlamak amacıyla rehberlik öğretmeni, sınıf rehber öğretmeni ve diğer öğretmenler tarafından yürütülen bilgi toplama sürecidir.

Ziyaret/Gezi: Okul ve sınıf içinde yapılan çalışmaları tamamlamak, okulda öğrenilen

konuları doğal ortamında görmek ve okul ile gerçek hayat arasındaki bağı kurmak amacıyla yapılan planlı ziyaretlerdir.

Akran Danışmanlığı: Kişisel, sosyal ve akademik konularda yardım becerileri ile ilgili eğitim verilmiş öğrencilerin rehberlik öğretmeni süpervizyonu doğrultusunda akranlarına sundukları yardım çalışmalarıdır.

BÖLÜM 2 REHBERLİK PROGRAMI HAZIRLAMA

2.1. REHBERLİK HİZMETLERİ İL DANIŞMA KOMİSYONUNUN ÇALIŞMA ESASLARI NELERDİR?

- Rehberlik Hizmetleri İl Danışma Komisyonu ilde rehberlik hizmetleri kapsamında, genel hedeflerin dışında okul/ kurumlar tarafından yerine getirilmesi gereken iki yerel hedef belirler.
- Yerel hedefler Bakanlık tarafından yayınlanan Hedef Listesi'nden (Ek-2) belirlenir.
- Rehberlik Hizmetleri İl Danışma Komisyonu, yerel hedefleri belirlerken ilin ihtiyaçlarını ve önceki eğitim-öğretim yılının verilerini dikkate alır.
- Yerel hedefler, okul/kurum tür ve kademelerinin tümünde uygulanabilecek hedeflerden seçilir.
- İlçe MEM ve RAM'lar Rehberlik Hizmetleri İl Danışma Komisyonu toplantılarına bölgelerinin rehberlik ihtiyaçları ile ilgili her türlü bilgi ve belge ile birlikte hazırlıklı gelir.
- Yerel hedeflerin belirlenmesi sürecinde ihtiyaca göre birden fazla toplantı yapılabilir.
- Rehberlik Hizmetleri İl Danışma Komisyonu, kitapçıkta yayınlanan takvim doğrultusunda çalışmalarını planlar ve yürütür.

2.2. REHBERLİK PROGRAMI HAZIRLAMA ESASLARI (YILLIK)

- Rehberlik Programı, MEB'e bağlı tüm resmi ve özel okul/kurumlarda öğrenci rehberlik ihtiyaç analizlerinden, paydaş öneri/görüşlerinden ve önceki eğitim-öğretim yılına ait çalışma verilerinden yararlanılarak Rehberlik Hizmetleri Sunum Sistemi (Ek-1) doğrultusunda Rehberlik Programı (Ek-3) formatında hazırlanır. Rehberlik Hizmetleri Sunum Sistemi, okul/kurumlar tarafından verilen rehberlik hizmetlerinin standart çerçevesidir.

- Programda o yıl için belirlenen genel hedef, yerel hedef ve özel hedeflere yönelik çalışmalara yer vermek esastır. Tüm hedeflerin öğrenci, öğretmen ve veli gruplarından her biriyle çalışılması zorunludur.
- Genel hedef, yerel hedef ve özel hedefler Bakanlık tarafından yayınlanan hedef listesinden (Ek-2) belirlenir. Hedef Listesi, Rehberlik hizmetleri sunum sistemindeki öğrenci, öğretmen ve velilerle çalışılabilecek konular belirlenerek oluşturulmuş listedir. Hedef listesi Rehberlik İhtiyacı Belirleme Anketi (RİBA) ile paralel içerikte geliştirildiğinden yerel ve özel hedefler belirlenirken RİBA sonuçlarından da yararlanır.
- Rehberlik hizmetleri programı hazırlarken kapsamlı gelişimsel model esas alınır. Modelin özellikleri aşağıdadır:
Okul öncesinden 12. Sınıfa kadar tüm öğrencileri kapsayıcı,
Arđışık ve esnek bir yapıda,
Öğrencilerin gelişim dönemine özgü, gelişim ihtiyaçlarını karşılamayı hedefleyen,
Eğitim kurumundaki tüm personelin katılımıyla gerçekleşen,
Okul ve çevresinin özelliklerine göre şekillenen,
Organize edilmiş, planlı ve eğitim kurumlarında uygulanan program modelini ifade eder.
- Rehberlik programı verilen hizmetlerin temelinde yer alır, hizmetlerin etkililiğini artırır ve kanıta dayalı hizmet sunmayı sağlar. Bu nedenle hazırlanan rehberlik programının gerçekçi ve uygulanabilir olması gerekmektedir.
- Rehberlik programı hazırlarken Rehberlik Hizmetleri Sunum Sistemi'nde (Ek-1) yer alan "grup çalışmaları" bölümünden yararlanır. "Bireysel çalışmalar" bölümü yıllık rehberlik programı hazırlanırken kullanılmamaktadır. Bireysel çalışmalar, haftalık program (Ek-5) hazırlarken (öğrenci, veli randevuları gibi) kullanılır. Haftalık programda bireysel çalışmalara ve yıllık rehberlik programında ilgili haftada yer alan çalışmalara yer verilir. Haftalık program isteğe bağılı olarak hazırlanır.
- Öğrencilerle yapılacak çalışmalar Önleyici ve Gelişimsel Hizmetler ve İyileştirici Hizmetler bölümünde yer almaktadır. Veli ve öğretmen grubuna yönelik yapılacak çalışmalar Destek Hizmetler bölümünde yer almaktadır.
- RAM, rehberlik öğretmeni olmayan okul ve kurumlarda rehberlik programının hazırlanmasına müşavirlik eder, programda yer alan çalışmalar okul ve kurumlarda rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu tarafından yürütülür.
- Rehberlik öğretmeni olmayan okul ve kurumlarda genel ve yerel hedeflere ilişkin çalışmalar, okul ya da kurumun bağılı bulunduğu RAM'ların koordinatörlüğünde yürütülür. Bu eğitim kurumlarında özel hedef belirlenmeyecektir.

2.3. REHBERLİK PROGRAMI FORMATI (EK-4) UNSURLARI

YAPILACAK ÇALIŞMA: Rehberlik Hizmetleri Sunum Sistemi'nde (Ek-1) yer alan "Grup Çalışmaları" bölümünden seçilen çalışmalar yazılır.

TARİH: Yapılacak çalışmanın tarihi gün veya tarih aralığı şeklinde belirtilebilir.

HEDEF TÜRÜ: Yapılacak çalışmanın hangi hedef (genel, özel ya da yerel) türüne yönelik olduğunu gösteren bölümdür. Bu bölümde çalışmanın ait olduğu hedef belirtilir (Genel Hedef 1, Özel Hedef 2 gibi). Yapılacak çalışma o eğitim-öğretim yılı için belirlenen hiçbir hedefe yönelik değilse bu bölüm boş bırakılır.

AÇIKLAMA: Rehberlik hizmetleri sunum sisteminde etkinlik ya da projelerin isimleri yer almamaktadır. Bunun yerine çalışmalar genel konu başlıkları halinde ele alınmıştır. "Yapılacak Çalışmalar" bölümüne yapılmak istenen çalışmanın sunum sistemindeki adı yazılır. Yapılacak çalışmanın hangi faaliyet türü ile gerçekleştirileceği (ziyaret, seminer, pano çalışması vb.), çalışmanın özel ismi (Başarının Yolu Etkinliği, Hepimiz El Ele Projesi vb.), hedef kitle (öğrenci, öğretmen vb.) veya çalışmaya ilişkin açıklayıcı notlar yazmak için bu bölüm kullanılır.

SINIF/ŞUBE: Yapılacak çalışmanın hangi sınıf ya da sınıflara yönelik olduğunu gösteren bölümdür.

2.4. SINIF REHBERLİK PROGRAMI HAZIRLAMA

- ✓ Sınıf rehberlik programı, sınıf/şube rehber öğretmeni tarafından okul rehberlik programı doğrultusunda sınıfın ihtiyaçları gözetilerek hazırlanır. Öğretmenler programı hazırlarken rehberlik öğretmenleri ile iş birliği yapar. Örneğin bireyi tanıma tekniği uygulamaları ya da rehberlik öğretmeni tarafından sınıf rehberlik programı dahilinde yapılması gereken grup rehberliği etkinlikleri okul rehberlik ve sınıf rehberlik programlarının her ikisinde de yer alır.
- ✓ Sınıf rehberlik programı Ek-4 formatında, Ek-6'te yer alan kazanımlardan yararlanılarak hazırlanır.

KAYNAKÇA

1. Aydın, B. (2014). Rehberlik. (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
2. Can, G. (2015). Psikolojik danışma ve rehberlik. (16. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
3. Doğan, S. (2016). Okul rehberliği ve danışmanlığı alanında çağdaş bir yaklaşım: Kapsamlı rehberlik program modeli. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2 (13), 56-64.
4. Erkan, S. (2017). Psikolojik danışma ve rehberlikte program geliştirme. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
5. Korkut-Owen, F. (2015). Okul temelli önleyici rehberlik ve psikolojik danışma. (4. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
6. Nazlı, S. (2015). Yozgat Polis Meslek Yüksekokulu Kapsamlı Gelişimsel Rehberlik Programı Tasarım Süreci. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (44), 1-13.
7. Nazlı, S. (2016). Kapsamlı gelişimsel rehberlik programı. (5. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
8. Tagay, Ö. ve Sarı, T. (2012). Okullarda konsültasyon hizmetleri ve iş birliğine dayalı konsültasyon modelleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (23), 157-172.
9. Tatlıhoğlu, K. ve Uysal, M. M. (2013). Okul rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin kapsamlı gelişimsel rehberlik anlayışı doğrultusunda değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitimde Değişim ve Yeni Yönelimler Sempozyumu*. Konya, 22- 24 Ekim 2013. [Çevrim-İçi: <http://acikerisim.bingol.edu.tr:8080/xmlui/handle/11472/1120>, Erişim tarihi 24 Temmuz 2017].
10. Terzi, Ş., Tekinalp, B. E. ve Leuwerke, W. (2011). Psikolojik danışmanların okul psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri modeline dayalı olarak geliştirilen kapsamlı psikolojik danışma ve rehberlik programını değerlendirmeleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1 (1), 51-60.
11. Yeşilyaprak, B. (2007). Eğitimde rehberlik hizmetleri. (15. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
12. Yeşilyaprak, B. (2015). İlk ve ortaöğretimde gelişimsel rehberlik. Ankara: Pegem Akademi.

EKLER

EK-1 REHBERLİK HİZMETLERİ SUNUM SİSTEMİ

EK-2 HEDEF LİSTESİ

EK-3 REHBERLİK PROGRAMI (YILLIK)

EK-4 SINIF REHBERLİK PROGRAMI

EK-5 HAFTALIK PROGRAM

EK-6 KAZANIM TABLOSU

Eklere ulaşmak için: www.orgm.meb.gov.tr adresinde “Rehberlik Hizmetleri” sekmesini tıklayınız.

